

Kultur- och fritidsförvaltningen
Axel Stenbeck
Utbildningsförvaltningen
Ida Carlén

2025-01-28

Dnr KOF 2024-80
Dnr BOU 2024-189
Dnr KS 2024-285

Kultur- och fritidsnämnden
Barn- och ungdomsnämnden

Motion (LL) - Etablering av ett kommunalt ungdoms- och skolidrottsinitiativ, svar

Förslag till kultur- och fritidsnämndens beslut

1. Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till kommunfullmäktiges beslut tillstyrks.

Förslag till barn- och ungdomsnämndens beslut

1. Utbildningsförvaltningens förslag till kommunfullmäktiges beslut tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kultur- och fritidsförvaltningens och Utbildningsförvaltningens förslag till kommunfullmäktiges beslut tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen besvaras med hänvisning till befintliga insatser för idrott- och föreningslivet samt att konceptet med skolidrottsföreningar redan är etablerat på nationell nivå.

Ärende

Cecilia Helber (LL) och Maria Esbjörnsson Lakatos (LL) föreslår i en motion daterad 2024-02-22 att:

- Förvaltningen utreder möjligheten att införa ett ungdoms- och skolidrottsinitiativ från årskurs ett till sex i kommunala skolor.

I de strategiska utvecklingsuppdragen (KF 2023-06-13, § 222) ska barn- och ungdomsnämnden, bildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden gemensamt och i samverkan med idrottsföreningar vidta åtgärder för att få fler barn och unga i rörelse. Förvaltningarna bedriver egen kostnadsfri verksamhet samt skapar möjligheter för föreningar att erbjuda kostnadsfria idrotts- och fritidsaktiviteter för barn och unga. I Linköpings kommun finns cirka 40 kommunala F-6 skolor samt cirka 150 idrottsföreningar registrerade i kommunens föreningsregister. Att genomföra en utredning att införa ett ungdoms- och skolidrottsinitiativ från årskurs ett till sex i kommunala skolor

bedöms vara resurskrävande. En utredning behöver belysa skolornas förutsättningar, tillgång till anläggningar samt föreningslivets möjligheter. Även ekonomiska kostnader och påverkan på befintliga insatser och aktiviteter behöver belysas samt hur föreningslivets ordinarie verksamhet påverkas.

Motionärerna föreslår att kommunen ska införa ett kommunalt ungdoms- och skolidrottsinitiativ. Kultur- och fritidsförvaltningens bedömning är att förslaget i stora delar liknar det koncept som redan finns genom Skolidrottsförbundet. Förvaltningen ser därför inte behovet av att införa en lokal version av ett nationellt koncept. En lokal version riskerar istället att skapa otydlighet med parallella system samt att Linköping avstår från att ta del av ett fungerade system som finansieras av Riksidrottsförbundet.

Mot bakgrund av motionärens förslag har förvaltningarna genomfört en genomlysning av frågan, vilken redovisas i motionssvaret. Kultur- och fritidsförvaltningen samt Utbildningsförvaltningen föreslår att motionen anses vara besvarad med hänvisning till att det finns en struktur och befintliga insatser för idrotts- och föreningslivet, samt att konceptet med skolidrottsföreningar redan är etablerat på nationell nivå.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Motion (LL) - Etablering av ett kommunalt ungdoms- och skolidrottsinitiativ, svar, 2025-01-28

Bilaga - Motionen

Bakgrund

Kultur- och fritidsförvaltningen och Utbildningsförvaltningen genomför flera insatser för att stärka barn och ungas rörelse och möjlighet till en aktiv fritid. Nedan redogörs för förvaltningarnas insatser, både på egen hand och i samverkan med föreningslivet, samt insatser som genomförs av andra organisationer.

Läroplan och skollag

Rektor leder den dagliga verksamheten på skolan och ska se till att skollagen följs. Rektorer har det operativa ansvaret för att leda och organisera det dagliga arbetet på skolorna. Rektorn ansvarar för att undervisningen bedrivs enligt gällande styrdokument och att skolans verksamhet följer nationella mål och riktlinjer. Rektorn ansvarar också för personalens arbetsmiljö och kompetensutveckling samt för att skapa en trygg och stimulerande lärandemiljö för eleverna. Då rektor äger sin inre organisation kan skolan ej åläggas att delta i ett ungdoms- och skolidrottsinitiativ utan endast uppmuntras att engagera sig.

Skolan har enligt skollagen (2010:800) och läroplanen (Lgr 22) ett ansvar att främja fysisk aktivitet och rörelse bland eleverna som en del av deras övergripande utbildning och välbefinnande. Genom att integrera rörelse i både undervisning och raster, och genom att skapa en inkluderande miljö, bidrar skolan till att utveckla elevernas fysiska, psykiska och sociala hälsa. Skolan ska även sträva efter att utveckla kontakter med kulturliv, arbetsliv och föreningsliv.

Föreningsbidrag

Kultur- och fritidsnämnden har flera olika typer av bidrag samt tillhandahåller idrottsanläggningar för att stötta det lokala idrotts- och föreningslivet. Under 2024 uppgår nämndens bidragsbudget för föreningsstöd till 22,5 miljoner kronor.

Lovaktiviteter

Under de korta loven (läs-, vinter-, sport- och påsklov) arrangeras flera kostnadsfria aktiviteter kultur- och idrottsaktiviteter för barn och unga, både inom den kommunala verksamheten och i samverkan med civilsamhället.

Under sommarloven arrangerar Kultur- och fritidsförvaltningen verksamhet i Ryd, Berga, Lambohov och Skäggetorp med Pulsbanker som erbjuder utlåning av material och genomförande av kostnadsfria aktiviteter under samtliga sommarlovsveckor. Dessutom arrangeras ytterligare sommaraktiviteter genom Citycamp.

Linköpings kommun förvaltar även stiftelsen K-E Westman som delar ut bidrag till 30 olika aktörer som genomför sommaraktiviteter som är kostnadsfria eller som betalas med en symbolisk kostnad.

Idéburet offentligt partnerskap

Kultur- och fritidsnämnden beslutade 2022 (§ 20) om en ny stödform för föreningsbidrag i form av idéburet offentligt partnerskap (IOP), som syftar till att främja trygghetsskapande insatser i Ryd, Berga och Skäggetorp i linje med det Idrottspolitiska- och Kulturpolitiska programmet. Kultur- och fritidsnämnden har två IOP-avtal inom ramen för ovanstående stödform. IOP-avtalen innebär att föreningar i områdena kan erbjuda kostnadsfria idrotts-, kultur- och föreningsaktiviteter för barn och unga i området.

Det finns även ett särskilt bidrag för trygghetsskapande insatser i Ryd, Berga och Skäggetorp. Under 2024 har bidrag betalats ut till sju olika föreningar som bedriver kontinuerlig verksamhet inom kultur-, idrotts- och fritidsområdet.

Utbildningsförvaltningen har ett idéburet offentligt partnerskap med Idrott utan gränser, IUG. Partnerskapet bygger på ett samarbete kring grundskolans idrottslektioner för elever i årskurs 4–9. Det övergripande målet med partnerskapet är att minska risken för barn och ungas utanförskap, vilket leder till vinster för såväl individer som kommunen och samhället i stort. Partnerskapet bygger på att skolan har ett intresse av att samarbeta med IUG.

Samarbetet består i att IUG-ledaren och idrottsläraren gemensamt planerar lektionen där eleverna får testa nya idrotter med professionella idrottsutövare. Föreningen anordnar även efter-skolaktiviteter och aktiviteter på skolloven. Deltagande skolor läsåret 2023/2024 är Ulleviskolan, Nya Rydsskolan, Rosendalsskolan, Bäcksolan, Elsa Brändströms skola, Änggårdsskolan, Björnkärsskolan, Kungsbergsskolan, Tornhagsskolan och Ånestadsskolan.

Fritidsbank och Fritidskort

Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar med framtagande av en fritidsbank i kommunen som ska låna ut sport- och fritidsutrustning gratis. Inrättande av en fritidsbank finns angivet i Åtgärdsplanen mot segregation från 2020. Kommunfullmäktige har även bifallit en motion om inrättande av en fritidsbank (KF 2024-04-23, §162).

Regeringen har föreslagit ett fritidskort för att ge barn och unga i åldrarna 8–16 år möjlighet att delta i fritidsaktiviteter. Kortet ger en viss summa pengar per år att använda till avgifter hos olika fritidsaktörer. Målet är att öka inkludering och ge alla chansen att prova nya aktiviteter. Lanseringen är framskjuten till 2025. Regeringens förväntade effekter är ökat deltagande, minskade socioekonomiska klyftor och bättre hälsa.

RF-SISU

RF-SISU Östergötland är en av Riksidrottsförbundets och SISU Idrottsutbildarnas regionala organisationer. Kultur- och fritidsnämnden och RF-SISU har tecknat en överenskommelse som innebär att RF-SISU bland annat erbjuder utbildningsverksamhet till föreningar i kommunen och genomför insatser för att öka den fysiska aktiviteten hos barn och unga.

Skolidrottsförbundet

Svenska Skolidrottsförbundet är en riksorganisation som, med stöd från Riksidrottsförbundet, stöttar, organiserar och utbildar skolidrottsföreningar (skol-if). Genom Skolidrottsförbundet kan föreningar ansöka om ekonomiskt stöd för sin verksamhet. En skolidrottsförening är en fleridrottsförening som drivs av barnen själva med stöd från vuxna. Aktiviteterna sker utanför lektionstid, exempelvis på raster, efter skoldagens slut eller på helger och lov. Det finns idag tre stycken skolidrottsföreningar i Linköping som är anslutna till Svenska Skolidrottsförbundet. Lebi IF i Södertälje, som av motionen lyfts fram som ett positivt exempel, är en skolidrottsförening. Samma möjligheter att starta och driva skolidrottsföreningar finns i Linköping.

Motionärerna föreslår att kommunen ska införa ett kommunalt ungdoms- och skolidrottsinitiativ. Kultur- och fritidsförvaltningens bedömning är att förslaget i stora delar liknar det koncept som redan finns genom Skolidrottsförbundet. Förvaltningen ser därför inte behovet av att införa en lokal version av ett nationellt koncept. En lokal version riskerar istället att skapa otydlighet med parallella system samt att Linköping avstår från att ta del av ett fungerade system som finansieras av Riksidrottsförbundet.

Pep-rapporten

I Pep-rapporten 2024 framgår att det finns ett samband mellan vårdnadshavares ekonomi och barnens aktivitetsnivå. Barn vars vårdnadshavare har en hög inkomst når rekommendationen för fysisk aktivitet i större utsträckning jämfört med de barn vars vårdnadshavare har medel eller låg inkomst. Kultur- och fritidsnämnden genomför satsningar på kostnadsfria fritidsaktiviteter i kommunens socioekonomiskt svagare områden.

Pep-rapporten uppger vidare att 86 % av barnen mellan 7–9 år och 82 % av barnen mellan 10–12 år deltar i någon typ av aktivitet på fritiden. Förvaltningarnas bedömning är att det inte är bristen på utbud av kostnadsfria fritidsaktiviteter i kommunen som ligger bakom att för få barn rör på sig i åldern 7–12 år. Barn och ungas fysiska aktivitet är en prioriterad fråga för förvaltningarna som arbetar med olika metoder för att öka den fysiska aktiviteten.

Idrottshallar

Kommunens idrottshallar som ligger i anslutning till en skola nyttjas av skolorna under vardagar mellan kl. 8-17. Därefter är hallarna tillgängliga för föreningslivet att boka och nyttja.

Ekonomiska konsekvenser

Att genomföra en utredning att införa ett ungdoms- och skolidrottsinitiativ från årskurs ett till sex i kommunala skolor bedöms vara resurskrävande i form av personella resurser. En utredning behöver belysa skolornas förutsättningar, tillgång till anläggningar samt föreningslivets möjligheter. Även ekonomiska kostnader och påverkan på befintliga insatser och aktiviteter behöver belysas samt hur föreningslivets ordinarie verksamhet påverkas.

Kommunala mål

Kultur- och fritidsnämndens mål för 2025 anger:

- Ett mångfasetterat kultur-, fritids- och idrottsliv (målområde Samhälle)
- Ett synligt kultur-, fritids- och idrottsliv (målområde Samhälle)

Kommunfullmäktiges kommunövergripande mål för 2025 anger:

- Ett tryggt och säkert Linköping

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Jämställdhet är ett av de övergripande områdena i Linköpings idrottspolitiska program och kommunens satsningar på idrotts- och föreningslivet ska främja både killar och tjejer.

Någon jämställdhetsanalys har inte genomförts i ärendet.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Samråd, MBL, information eller förhandling med facklig part är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Kultur- och fritidsförvaltningen

Paul Håkansson

Karin Olanders

Utbildningsförvaltningen

Robert Bredberg

Beslutet skickas till:
Motionärerna
Kommunstyrelsen
Kultur- och fritidsnämnden
Barn- och ungdomsnämnden